

AKTUALIOSIOS INFORMACIJOS

Nr. 67 (839) IV m....D E D E L S T O R F....1948.III.30. antradienis

TSRS-gos - Suomijos derybos įėjo į lemiamą fazę

Suomijos delegacija pranešė iš Maskvos į Helsinkį TSRS-gos vyriausybės pagrindines bazes paktui sudaryti. Ta proga Suomijos prezidentas ir kabinetas susirinko posėdžio. Sovietų reikalavimai laikomi paslaptimi, tik tiek žinoma, kad TSRS-ga reikalauja platų karišką paktą. Per Velykas derybos Maskvoje įėjo į lemiamą fazę. Molotov suruošė suomių delegacijai bankietą. Manoma, kad parlamentas neratifikuos karišką sutartį.

Ar jau Skandinavijos eilė?

Sovietų oficiozas "Izvestija" šio vedamajam kaltina Norvegiją užtai, kad ji neva sutikusi užleisti savo teritorijos dalį (uostus ir strategines vietas) JAV-bėms ten savo kariškoms bazėms steigti. Be to bolševikai tvirtina, kad Norvegija pritaikiusi savo kariuomenės ginklus amerikietiškių kariuomenės kalibras.

- "Krasnaja Zvezda" kaltina Švediją, kad ji sudariusi slapta karišką sutartį su JAV-bėms ir D.Britanija.

- Švedijos krašto apsaugos ministeris paskelbė 5 metų ginklavimo planą.

TSRS-gos nota Persijai

Sovietai kaltina Persiją, kad ji savo politika pažeidžiusi TSRS-gos-Persijos draugingumo paktą.

Rumunijos rinkimai

Vėlykų pirmą dieną Rumunijoje vyko rinkimai į parlamentą. Dalyvavo 90% turėjusių teisę balsuoti. Galutiniai rezultatai dar nežinomi, tačiau iš 1.900.000 suskaičiuotų balsų 1.700.000 buvo paduota už vyriausybės partijų bloką (komunistų). Naujasis parlamentas priims konstituciją, kurios projektas jau paruoštas.

Nežinomas povandeninis laivas ties Amerika

Frekybos laivai pastebėjo ties San Fransisko vieną povandeninį laivą. JAV-bių karo aviacija išskridė to povandeninio laivo ieškoti, nes tuo metu joks JAV-bių povandeninis laivas nebuvo išplaukęs.

ANKAIŠKAS Kinijos partijų perrinktas Kinijos prezidentu.

Beneš kalbės universiteto iškilmėse

Pranešama, kad prezidentas Beneš kalbės š.m. balandžio mėn. 7 d. Prahos universiteto 600 metų įsteigimo sukakties proga. Tai bus Benešo pirmoji vieša kalba po perversmo. Į universiteto iškilmės atsiskakvietimo daugelis vakarų universitetų profesoriai ir atskiri asmenys. Dabar ir Anglijos finansų ministeris Dalton atsisakė vykti į Pragę. Jam buvo numatyta suteikti garbės daktaro laipsnis.

- Vyriausybė nustatė galutiną terminą rinkimams į parlamentą - š.m. gegužės mėn. 23 dieną. Igi tam laikui turi darbūti paruoštas rinkiminis įstatymas. Įmonių nacionalizavimas eina toliau. Nacionalizuojama pirmon eilėn turinčios propagandinės reikšmės įmonės, kaip filmų bendrovės, radijo studijos, knygų leidyklos ir gramofonų plokštelių dirbtuvės. Be to nacionalizuoti įvairūs 220 fabrikų. Čekoslovakijos vice konsulas Paryžiuje Rosel atsistatydino ir negriš į Čekoslovakiją. Pabėgimai iš Čekoslovakijos nesiliauja. Tarp pabėgėlių yra ir buv. švietimo ministeris (katalikas) Brokosha, kuriam jį buvo iškelta byla už valstybės išdavimą.

Žydų reikalais

JAV-bių prezidentas Trumanas, kalbėdamas spaudos konferencijoje, pasiūlė žydams ir arabams pertraukti savo įkluotą konfliktą ir atsiųsti į JAV-bes savo atstovus bendrai konferencijai. Trumanas siūlė pavesti Palestinos JTautų patikėtinių Tarybai. Apie tai jau esą pranešta JTautoms. Jeigu britai pasitrauks iš Palestinos, tai ten išsiliepsnos tikras karas. Ryšium su ta aplinkybe, Trumanas kritikavo britų nutarimą atitraukti savo kariuomenę.

Trumano kalba sulaukė kritikos tiek iš britų tiek ir iš žydų pusės. Bevin pareiškė, kad Trumano kritika nesanti vietoje, nes britai jau seniai buvo nutarę iš Palestinos pasitraukti. Žydų agentūros žymus veikėjas Waicman pasisakė prieš Trumano pasiūlymą pavesti Palestinos JTautų patikėtinių tarybai. Esą visi žydai pripažinsią tik Palestinos padalinimą.

JAV-bės dementuoja žinias apie tai, kad JAV-bės prašę D.Britaniją neiškelti savo kariuomenę iš Palestinos. Esą tik vedami pasitariamai bendrais reikalais.

Didįjį Penktadienį Palestinoje buvo ramu. Katalikai ir kiti krikščionys ėjo procesija į Kalvarijos kalną. Did. šeštadienį žydai ir arabai vėl buvo susišaudę. Žydai bombardavo iš lėktuvų arabų pozicijas. Vėlykų pirmą dieną arabai Jeruzalės-Betliejaus plente užpuolė 60 automobilių žydų koloną su 180 žydų, iš jų 10 moterų. Išivysčiusiose kautynėse, kurios truko pusantros paros, žuvo 70 žydų. Tik išikišus britų tankams, kautynės buvo nutrauktos ir žydai bei arabai sudarė ginklų paliaubas. Arabai apšaudė artileriją Tel-Avivą.

Norvegija laiko žydų pasiūlymą pasiųsti į Palestiną Skandinavų kariuomenę nesamone. Arabų vyr. komitetas pareiškė, kad tuo atveju ir arabai pasiųstų savo kariuomenę Palestinoje tvarkai palaikyti.

Uždraudė iš JAV-bių išvežti lėktuvus ir ginklus

JAV-bių prezidento atskiru dekretu nuo šiol uždrausta į užsiėmimą išvežti lėktuvai, jų dalys ir kariška manta. Bus daromos išimtyt tik su atskiru valdžios leidimu. Įsakymas nėra nukreiptas prieš bet kurią valstybę, tačiau pranešama, kad kaip tik pastaruoju metu TSRS-ga užsisakė JAV-bėse stambų kiekį civilinės aviacijos lėktuvų. Prekybos ministeris Harriman ta proga pasakė, kad JAV-bės norinčios nutraukti prekybą su TSRS-ga.

JAV-bės atmetė, TSRS-gos notą

Po D.Britanijos ir JAV-bės atmetė TSRS-gos protestą dėl Londono konferencijos. Atsakyme pažymėta, kad Londono konferencija nepažeidžia Potsdamo nutarimų, bet dėl sovietų šališkos laikysenos, vakariečiai buvo priversti pradėti tarp savęs derėtis. Toliau notoje kaltinama TSRS-ga, kad ji iš savo okup. zonos išvežusi daugiau įmonių ir gerybių; negu tai numatyta TSRS-gai reparaacijų, įvedusi priešingą vokiečių tautos norams mažumas diktatūrą, pristeigusi KZ stovyklų ir nesiskaito su žmogaus teisėmis.

JAV-bių vyriausybė dementuoja gandus, kad Trumanas vyks į Graikiją ir Turkiją.

Amerikiečių karo lėktuvai (super tvirtovės) dalyvaus italų kariuomenės manevruose. Pranešama, kad tokie pat lėktuvai dalyvaus ir prancūzų kariuomenės manevruose.

De Gaulle sąjūdis suorganizavo prie fabriky tam tikras darbininkų grupes, turinčias tikslą trukdyti komunistams organizuoti streikus ir sabotažo aktus. Prie šių grupių jau prisidėjo 150000 darbininkų.